

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

III kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-120-97

Druk nr 169
Warszawa, 9 stycznia 1998 r.

Pan
Maciej PŁAŻYŃSKI
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy:

- o zmianie Kodeksu wykroczeń, Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawy o ustroju kolegiów do spraw wykroczeń, Kodeksu pracy i innych ustaw.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

(-) Jerzy Buzek

U S T A W A

z dnia

o zmianie Kodeksu wykroczeń, Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawy o ustroju kolegiów do spraw wykroczeń, Kodeksu pracy i innych ustaw

Art. 1.

W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 114, z 1981 r. Nr 24, poz. 124, z 1982 r. Nr 16, poz. 125, z 1983 r. Nr 6, poz. 35 i Nr 44, poz. 203, z 1984 r. Nr 54, poz. 275, z 1985 r. Nr 14, poz. 60 i Nr 23, poz. 100, z 1986 r. Nr 39, poz. 193, z 1988 r. Nr 20, poz. 135 i Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 180, z 1990 r. Nr 51, poz. 297, Nr 72, poz. 422 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 75, poz. 332 i Nr 91, poz. 408, z 1992 r. Nr 24, poz. 101, z 1994 r. Nr 123, poz. 600, z 1995 r. Nr 6, poz. 29, Nr 60, poz. 310 i Nr 95, poz. 475 oraz z 1997 r. Nr 54, poz. 349, Nr 60, poz. 369, Nr 85, poz. 539, Nr 98, poz. 602, Nr 104, poz. 661 Nr 106, poz. 677 Nr 111, poz. 724, Nr 123, poz. 779, Nr 133, poz. 884 i Nr 141, poz. 942) wprowadza się następujące zmiany:

1/ art. 1 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 1. § 1.** Odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten, kto dopuszcza się czynu społecznie szkodliwego, zabronionego przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny do 5000 złotych lub nagany.

§ 2. Nie popełnia wykroczenia sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu.”;

2/ art. 5 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 5.** Wykroczenie można popełnić zarówno umyślnie, jak i nieumyślnie, chyba że ustawa przewiduje odpowiedzialność tylko za wykroczenie umyślnie.”;

3/ w art. 6 § 2 otrzymuje brzmienie:

„**§ 2.** Wykroczenie nieumyślne zachodzi, jeżeli sprawca nie mając zamiaru jego popełnienia, popełnia go jednak na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że możliwość popełnienia tego czynu przewidywał albo mógł przewidzieć.”;

4/ w art. 7:

a/ dotychczasową treść oznacza się jako § 1,

b/ dodaje się § 2 w brzmieniu:

„**§ 2.** Nie popełnia wykroczenia umyślnego, kto pozostaje w błędzie co do okoliczności stanowiącej znamię czynu zabronionego.”;

5/ w art. 9 w § 1 i 2 skreśla się wyrazy „zasadniczą”, a wyrazy „kar dodatkowych oraz nawiązki” zastępuje się wyrazami „środków karnych”;

6/ w art. 10:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„**§ 1.** Jeżeli czyn będący wykroczeniem wyczerpuje zarazem znamiona przestępstwa, a wymierzono kary lub środki karne za wykroczenie oraz za przestępstwo, kara i środek karny wymierzone za wykroczenie nie podlegają wykonaniu; w razie ich uprzedniego wykonania zalicza się je na poczet kar i środków karnych wymierzonych za przestępstwo.”;

b) w § 2 wyrazy „od 5 złotych do 150 złotych” zastępuje się wyrazami „od 10 złotych do 150 złotych”,

c) § 3 skreśla się;

7/ w art. 15:

a/ skreśla się oznaczenie § 1,

b/ § 2 skreśla się;

8/ tytuł rozdziału II otrzymuje brzmienie:

„Rozdział II Kary, środki karne i zasady ich wymiaru”;

9/ w art. 18 skreśla się wyraz „zasadniczymi”;

10/ art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Art. 19. Kara aresztu trwa najmniej 5, najwyżej 30 dni; wymierza się ją w dniach i w tygodniach.”;

11/ art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Art. 20 § 1. Kara ograniczenia wolności trwa 1 miesiąc.

§ 2. W czasie odbywania kary ograniczenia wolności ukarany:

- 1) nie może bez zgody właściwego sądu zmieniać miejsca stałego pobytu,
- 2) jest obowiązany do wykonywania pracy wskazanej przez właściwy sąd,
- 3) ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary.”;

12/ art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Art. 21. § 1. Obowiązek określony w art. 20 § 2 pkt 2 polega na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w odpowiednim zakładzie pracy, placówce służby zdrowia, opieki społecznej, organizacji lub instytucji niosącej pomoc charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej w wymiarze od 20 do 40 godzin.

§ 2. W stosunku do osoby zatrudnionej organ orzekający, zamiast obowiązku określonego w § 1, może orzec potrącenie od 10 do 25 % wynagrodzenia za pracę na rzecz Skarbu Państwa albo na cel społeczny wskazany przez

organ orzekający; w okresie odbywania kary ukarany nie może rozwiązać bez zgody sądu stosunku pracy.

§ 3. Miejsce, czas, rodzaj lub sposób wykonywania obowiązku pracy, o którym mowa w § 1, określa właściwy sąd po wysłuchaniu ukaranego.”;

13/ w art. 24 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Wymierzając grzywnę uwzględnia się także zarobki, warunki majątkowe, osobiste i rodzinne sprawy, jego dochody i możliwości zarobkowe.”;

14/ art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art. 25. § 1. Jeżeli egzekucja grzywny w kwocie przekraczającej 500 złotych okaże się bezskuteczna, można po wyrażeniu zgody przez ukaranego zamienić grzywnę na pracę społecznie użyteczną, określając jej rodzaj i czas trwania. Praca społecznie użyteczna trwa co najmniej tydzień, najwyżej 2 miesiące. Przepisy art. 20 § 2 i art. 21 § 1 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Jeżeli ukarany w warunkach określonych w § 1 nie wyrazi zgody na podjęcie pracy społecznie użytecznej albo mimo wyrażenia zgody jej nie wykonuje, można orzec zastępczą karę aresztu, przyjmując jeden dzień aresztu za równoważny grzywnie od 10 do 150 złotych. Kara zastępcza nie może przekroczyć 30 dni aresztu.

§ 3. Grzywnę nie podlegającą zamianie na zastępczą karę aresztu w myśl § 2 można w szczególnie uzasadnionych wypadkach umorzyć.”;

15/ w art. 26 wyrazy „zasadniczej lub zastępczej” zastępuje się wyrazami „lub zastępczej kary aresztu”;

16/ art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Art. 28. § 1. Środkami karnymi są:

- 1) zakaz prowadzenia pojazdów,
- 2) przepadek przedmiotów,
- 3) nawiązka,

4) obowiązek naprawienia szkody,

5) inne środki karne określone przez ustawę.

§ 2. Środki karne można orzec, jeżeli są one przewidziane w przepisie szczególnym, a orzeka się je, jeżeli przepis szczególny tak stanowi.

§ 3. Przepadek przedmiotów można orzec, choćby zachodziła okoliczność wyłączająca ukaranie sprawcy.

§ 4. Obowiązek naprawienia szkody orzeka się w sposób określony w przepisie szczególnym.”;

17/ art. 29 otrzymuje brzmienie:

„Art. 29. § 1. Zakaz prowadzenia pojazdów wymierza się w miesiącach lub latach na okres od 6 miesięcy do 3 lat.

§ 2. Orzekając zakaz prowadzenia pojazdów określa się rodzaj pojazdu, którego zakaz dotyczy.

§ 3. Zakaz, o którym mowa w § 1, obowiązuje od uprawomocnienia się orzeczenia. Orzekając zakaz nakłada się obowiązek zwrotu dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdu; do chwili wykonania obowiązku okres, na który orzeczono zakaz, nie biegnie.

§ 4. Na poczet zakazu prowadzenia pojazdów zalicza się okres zatrzymania prawa jazdy lub innego dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdu.”;

18/ w art. 30:

a/ w § 2 wyraz „rzeczy” zastępuje się wyrazem „przedmiotów”,

b/ w § 3 wyraz „rzeczy” zastępuje się wyrazem „przedmiotów”,

c/ § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Przedmioty objęte przepadkiem przechodzą na rzecz Skarbu Państwa, chyba że ustawa stanowi inaczej.”,

d/ dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Przepadku nie orzeka się, jeżeli byłoby to niewspółmierne do wagi popełnionego wykroczenia, chyba że chodzi o przedmiot pochodzący bezpośrednio z wykroczenia.”;

19/ art. 31 skreśla się;

20/ w art. 33:

- a) w § 1 wyrazy „społecznego niebezpieczeństwa” zastępuje się wyrazami „społecznej szkodliwości”,
- b) w § 2 wyrazy „rodzaj i stopień winy” zastępuje się wyrazami „stopień winy”,
- c) w § 4 skreśla się pkt 1,
- d) dodaje się § 5 w brzmieniu:
„§ 5. Przepisy § 1 - 4 stosuje się odpowiednio do środków karnych.”;

21/ w art. 34 po wyrazie „kary” dodaje się wyrazy „i środka karnego”;

22/ w art. 35 wyrazy „z winy umyślnej” zastępuje się wyrazem „umyślnie”;

23/ art. 38 skreśla się;

24/ w art. 39:

- a) w § 1 wyrazy „lub odstąpić od wymierzenia kary” zastępuje się wyrazami „albo odstąpić od wymierzenia kary lub środka karnego”,
- b) § 3 skreśla się;

25/ art. 40 skreśla się;

26/ art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. § 1. W stosunku do sprawcy czynu można poprzestać na zastosowaniu pouczenia, zwróceniu uwagi, ostrzeżeniu lub na zastosowaniu innych środków oddziaływania wychowawczego.

§ 2. Uznając, że jest to wystarczające do wdrożenia sprawcy czynu do poszanowania prawa, organ orzekający nawet nie wszczynając postępowania może przekazać sprawę kierownikowi zakładu, w którym sprawca pracuje lub uczy się, stowarzyszeniu lub organizacji społecznej, do której należy - z wnioskiem o zastosowanie środków oddziaływania wychowawczego.”;

27/ w art. 42 w § 1 skreśla się wyraz „zasadniczej”;

28/ w art. 45:

a) w § 3 po wyrazie „kara” dodaje się wyrazy „lub środek karny”;

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Jeżeli w okresie przewidzianym w § 1 wszczęto postępowanie, karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od popełnienia czynu.”;

29/ w art. 46 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Jeżeli orzeczono środek karny, uznanie ukarania za niebyłe nie może nastąpić przed jego wykonaniem, darowaniem albo przedawnieniem wykonania.”;

30/ w art. 47 dodaje się § 6 - 8 w brzmieniu:

„§ 6. Przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu bierze się pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia:

§ 7. Rzeczą ruchomą lub przedmiotem jest także polski albo obcy pieniądz lub inny środek płatniczy oraz dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej albo zawierający obowiązek wypłaty kapitału, odsetek, udziału w zyskach albo stwierdzenie uczestnictwa w spółce.

§ 8. Dokumentem jest każdy przedmiot lub zapis na komputerowym nośniku informacji, z którym jest związane określone prawo, albo który ze względu na zawartą w nim treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mającej znaczenie prawne.”;

31/ w art. 51:

a) w § 1 wyrazy „karze aresztu do 2 miesięcy, grzywny do 150 złotych albo karze nagany” zastępuje się wyrazami „karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny”;

b) § 2 skreśla się;

32/ w art. 52 skreśla się wyrazy „do dwóch miesięcy”;

33/ w art. 56 w § 3, 4 i 5 wyrazy „rzeczy” zastępuje się wyrazami „przedmiotów”;

34/ w art. 57 w § 4 wyraz „rzeczy” zastępuje się wyrazem „przedmioty”;

35/ w art. 60:

a) w § 1 skreśla się wyrazy „w ramach gospodarki uspołecznionej”;

b) w § 3 wyraz „rzeczy” zastępuje się wyrazem „przedmiotów”;

36/ w art. 63a w § 2 wyraz „rzeczy” zastępuje się wyrazem „przedmiotów”;

37/ w art. 65:

a) w § 1 po wyrazach „organ państwowy” dodaje się wyrazy „lub instytucje upoważnioną z mocy ustawy do legitymowania.”;

b) w § 2 po wyrazach „organowi państwowemu” dodaje się wyrazy „lub instytucji upoważnionej z mocy ustawy do legitymowania”;

38/ w art. 66 w § 1 wyrazy „aresztu do 2 miesięcy” zastępuje się wyrazami „aresztu do 2 tygodni”;

39/ w art. 70 w § 2 wyrazy „wskazującym na użycie” zastępuje się wyrazami „po użyciu”;

40/ w art. 83 § 2 wyraz „rzeczy” zastępuje się wyrazem „przedmiotów”;

41/ w art. 86 w § 3 skreśla się wyrazy „mechaniczny lub inny pojazd” oraz „mechanicznych lub innych pojazdów”;

42/ w art. 87:

a) w § 2 wyrazy „aresztu do 2 miesięcy” zastępuje się wyrazami „aresztu do 2 tygodni”;

b) w § 3 skreśla się wyrazy „mechanicznych lub innych pojazdów”;

43/ w art. 92 w § 3 skreśla się wyrazy „mechanicznych lub innych pojazdów”;

44/ w art. 93 w § 2 skreśla się wyrazy „mechanicznych lub innych pojazdów”;

45/ w art. 96 w § 1 w pkt 3 wyrazy „wskazującym na użycie” zastępuje się wyrazami „po użyciu”;

46/ art. 97 otrzymuje brzmienie:

„Art. 97. Kto wykracza przeciwko innym przepisom o bezpieczeństwie lub o porządku ruchu na drogach publicznych, podlega karze grzywny do 3 000 złotych albo karze nagany.”;

47/ art. 119 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 119. § 1.** Kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 250 złotych, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Usiłowanie, podżeganie i pomocnictwo są karalne.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 dopuścił się go na szkodę osoby najbliższej, ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.

§ 4. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1, można orzec obowiązek zapłaty równowartości ukradzionego lub przywłaszczonego mienia, jeżeli szkoda nie została naprawiona.

§ 5. Przepisy § 1-4 stosuje się odpowiednio do kradzieży energii lub karty uprawniającej do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego oraz do włączenia się do urządzenia telekomunikacyjnego i uruchomienia na cudzy rachunek impulsów telefonicznych.”;

48/ w art. 123 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.”;

49/ art. 124 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 124. § 1.** Kto cudzą rzecz umyślnie niszczy, uszkadza lub czyni niezdadną do użytku, jeżeli szkoda nie przekracza 250 złotych, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Usiłowanie, podżeganie i pomocnictwo są karalne.

§ 3. Ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.

§ 4. W razie popełnienia wykroczenia można orzec obowiązek zapłaty równowartości wyrządzonej szkody lub obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego.”;

50/ art. 127 otrzymuje brzmienie:

„Art. 127. § 1. Kto samowolnie używa cudzej rzeczy ruchomej,
podlega karze grzywny albo nagany.

§ 2. Ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.”;

51/ w art. 130 skreśla się § 4;

52/ art. 132 skreśla się;

53/ w art. 137 w § 2 skreśla się wyraz „uspołecznionego”;

54/ w art. 148 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli czyn godzi w mienie osoby najbliższej, ściganie następuje
na żądanie pokrzywdzonego.”;

55/ w art. 150 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli czyn godzi w mienie osoby najbliższej, ściganie następuje
na żądanie pokrzywdzonego.”;

56/ w art. 151 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Jeżeli czyn godzi w mienie osoby najbliższej, ściganie następuje
na żądanie pokrzywdzonego.”;

57/ w art. 153 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli czyn godzi w mienie osoby najbliższej, ściganie następuje
na żądanie pokrzywdzonego.”;

58/ w art. 154 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Jeżeli czyn godzi w mienie osoby najbliższej, ściganie następuje
na żądanie pokrzywdzonego.”;

59/ w art. 156 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli czyn godzi w mienie osoby najbliższej, ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.”;

60/ w art. 157 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli czyn godzi w mienie osoby najbliższej, ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.”;

61/ w art. 164 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Jeżeli czyn godzi w mienie osoby najbliższej, ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.”.

Art. 2.

1. Ilekroć inna ustawa przewiduje za wykroczenie karę aresztu powyżej 30 dni, górną granicę tej kary obniża się do wysokości 30 dni.

2. Ilekroć inna ustawa przewiduje za wykroczenie karę ograniczenia wolności powyżej 1 miesiąca, górną granicę tej kary obniża się do wysokości 1 miesiąca.

Art. 3.

Ilekroć inna ustawa przewiduje za wykroczenie karę dodatkową, rozumie się przez to środek karny.

Art. 4.

W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 12, poz. 116, z 1972 r. Nr 49, poz. 312, z 1975 r. Nr 16, poz. 91 i Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 16, poz. 125 i Nr 45, poz. 291, z 1983 r. Nr 6, poz. 35 i Nr 44, poz. 203, z 1985 r. Nr 23, poz. 100, z 1986 r. Nr 39, poz. 193, z 1988 r. Nr 20, poz. 135, z 1989 r. Nr 34, poz. 180, z 1990 r. Nr 20, poz. 121, Nr 43,

poz. 251 i Nr 72, poz. 422, z 1991 r. Nr 32, poz. 131 i Nr 94, poz. 419, z 1992 r. Nr 24, poz. 101, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 95, poz. 475 oraz z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 102, poz. 643 i Nr 123, poz. 779) wprowadza się następujące zmiany:

1/ w art. 2:

a) w § 1 dodaje się po wyrazach „do sprawy wykroczeń” wyrazy „przy sądach rejonowych”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Orzekanie następuje w postępowaniu:

- 1) zwyczajnym,
- 2) nakazowym,
- 3) przyśpieszonym.”

c) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. W wypadkach wskazanych w ustawie i na zasadach w niej określonych uprawniony organ może nakładać grzywnę w drodze mandatu karnego.”;

2/ w art. 5:

a) w § 1 po wyrazie „państwowej” dodaje się przecinek i wyraz „samorządowej”, a wyrazy „właściwą komisję rady narodowej” zastępuje się wyrazami „właściwy organ gminy”,

b) w § 2 po wyrazie „państwową” dodaje się przecinek i wyraz „samorządową”;

3/ w art. 12 skreśla się zdanie drugie;

4/ tytuł działu II otrzymuje brzmienie:

„Dział II. Kolegia do spraw wykroczeń przy sądach rejonowych”;

5/ art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. Kolegia orzekają w sprawach o wykroczenia w pierwszej instancji, chyba że ustawa stanowi inaczej.”;

6/ art. 14 skreśla się;

7/ w art. 16 w § 3 wyrazy „do kolegium drugiej instancji” zastępuje się wyrazami „do sądu”; wyrazy „pierwszej instancji” skreśla się;

8/ w art. 17:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. W sprawach o wykroczenia, które nie są zagrożone karą aresztu, przewodniczący kolegium może zarządzić rozpoznanie sprawy na rozprawie w składzie jednoosobowym; osobie tej przysługują wówczas prawa i obowiązki przewodniczącego składu.”,

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. W postępowaniu nakazowym orzeka kolegium w składzie jednoosobowym.”;

9/ w art. 18 w § 1 w pkt 1 po wyrazie „albo” dodaje się wyrazy „rozstrzygnięcia, które utraciło moc w wyniku złożonego sprzeciwu lub”;

10/ po rozdziale 2 dodaje się rozdział 2a w brzmieniu:

„Rozdział 2a.

Rozstrzygnięcia kolegium

Art. 18a § 1. Jeżeli ustawa nie wymaga wydania orzeczenia lub nakazu karnego, kolegium wydaje postanowienia. Postanowienia wydają także przewodniczący kolegium i przewodniczący składu orzekającego.

§ 2. Postanowienie powinno zawierać:

- 1) oznaczenie organu oraz osoby lub osób wydających postanowienie, jak również datę i miejsce wydania,
- 2) wskazanie sprawy i kwestii, której dotyczy,

- 3) treść rozstrzygnięcia z podaniem podstawy prawnej,
- 4) pouczenie o trybie i sposobie zaskarżenia,
- 5) uzasadnienie, gdy ustawa tego wymaga.

§ 3. Zarządzenia wydaje się w kwestiach nie wymagających postanowienia; wydają je przewodniczący kolegium i przewodniczący składu orzekającego.

Art. 18b. § 1. Orzeczenia wydane zaocznie oraz rozstrzygnięcia wydane poza rozprawą, jeżeli podlegają zaskarżeniu, uzasadnia się z urzędu i doręcza wraz z uzasadnieniem tym uczestnikom postępowania, którym przysługuje prawo do wniesienia środka zaskarżenia. Rozstrzygnięcia uzasadnia się ponadto, gdy ustawa tego wymaga.

§ 2. Orzeczenia inne niż zaoczne uzasadnia się na żądanie strony zgłoszone w terminie 7 dni od daty ogłoszenia orzeczenia.

§ 3. Uzasadnienie orzeczenia i nakazu karnego powinno zawierać:

- 1) wskazanie faktów, które uznano za udowodnione lub nie udowodnione, dowodów, na których się oparto, oraz wyjaśnienie, dlaczego nie uznano dowodów przeciwnych,
- 2) wyjaśnienie podstawy prawnej,
- 3) przytoczenie okoliczności, które kolegium miało na względzie przy wymiarze kary, stosowaniu środków karnych oraz rozstrzygnięciu o innych kwestiach.

§ 4. Przepis § 3 stosuje się odpowiednio do postanowień i zarządzeń.

Art. 18c. § 1. Orzeczenie, nakaz karny lub postanowienie jest nieważne z mocy prawa, jeżeli:

- 1) w wydaniu brała udział osoba podlegająca wyłączeniu z uwagi na to, że sprawa dotyczy jej bezpośrednio albo jest małżonkiem oskarżyciela publicznego, obwinionego lub pokrzywdzonego, albo ich krewnym bądź powinowatym w linii prostej, a w linii bocznej aż do stopnia pomiędzy dziećmi rodzeństwa tych osób lub jest związana z jedną z nich węzłem przysposobienia, opieki lub kurateli,

- 2) orzeczono w sprawie o czyn nie będący wykroczeniem lub w stosunku do osoby nie podlegającej orzecznictwu kolegiów,
- 3) orzeczono karę lub środek karny nie znany ustawie,
- 4) kolegium orzekło karę lub środek karny, do których orzeczenia nie było uprawnione,
- 5) orzeczono, pomimo że w sprawie o ten sam czyn tej samej osoby wydano wcześniej prawomocne rozstrzygnięcie,
- 6) orzeczono z naruszeniem zasady większości głosów albo rozstrzygnięcie nie zostało podpisane przez któregośkolwiek członka składu orzekającego biorącego udział w jego wydaniu,
- 7) kolegium orzekło w składzie nie znanym ustawie,
- 8) zachodzi sprzeczność w treści rozstrzygnięcia, uniemożliwiająca jego wykonanie,
- 9) zachodzi inna, co najmniej równie poważna obraza prawa.

§ 2. Każdy organ postępowania jest obowiązany przedstawić uchybienie stanowiące przyczynę nieważności rozstrzygnięcia sądowi właściwemu do stwierdzenia nieważności.

§ 3. Właściwy do stwierdzenia nieważności jest sąd wojewódzki, który orzeka na posiedzeniu, z urzędu albo na wniosek oskarżyciela publicznego, obwinionego lub pokrzywdzonego, stosując odpowiednie przepisy Kodeksu postępowania karnego o stwierdzaniu nieważności.

§ 4. Jeżeli nieważność zostanie stwierdzona wyłącznie na skutek środka odwoławczego wniesionego na korzyść obwinionego, w dalszym postępowaniu nie można orzec na jego niekorzyść w potównaniu z nieważnym rozstrzygnięciem; nie dotyczy to wypadku określonego w § 1 pkt 3.

§ 5. Jeżeli nieważne rozstrzygnięcie zostało już uchylone, nie stwierdza się jego nieważności. W razie jednak przekazania sprawy do ponownego rozpoznania kolegium, któremu sprawę przekazano, jest obowiązane uwzględnić przyczyny nieważności i w tym zakresie nie jest związane wskazaniem co do dalszego postępowania wydanymi przez sąd, który uchylił rozstrzygnięcie.”;

11/ art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Art. 19. § 1. W celu ustalenia, czy istnieją podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie i zebrania danych niezbędnych do sporządzenia takiego wniosku albo do jego uzupełnienia lub sprawdzenia faktów podanych we wniosku o ukaranie, Policja, organ Państwowej Inspekcji Handlowej, służby ochronnej lasów państwowych, straż gminna (miejska) i inne organy, gdy ustawa tak stanowi, mogą w granicach swojej właściwości, w miarę potrzeby wzywać do złożenia zeznań, wyjaśnień i opinii oraz do wydania albo okazania przedmiotu lub dokumentu mającego stanowić niezbędny dowód w sprawie. Czynności sprawdzających dokonuje się w miarę możliwości na miejscu popełnienia czynu, bezpośrednio po jego ujawnieniu.

§ 2. Przy utrwalaniu czynności określonych w § 1, można się ograniczyć do sporządzenia adnotacji. Adnotacja taka nie jest dowodem w postępowaniu i nie podlega odczytaniu na rozprawie.

§ 3. W toku czynności sprawdzających, wolno także przesłuchać osobę, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie. Przed przesłuchaniem należy osobie przesłuchiwanej wyjaśnić, o jakie wykroczenie może być obwiniona oraz pouczyć ją o prawie do odmowy złożenia wyjaśnień, a także o możliwości zgłoszenia własnych dowodów. Z czynności tej sporządza się protokół.

§ 4. Nadzór nad czynnościami sprawdzającymi sprawuje organ bezpośrednio nadrzędny nad organem, który jej dokonuje.”;

12/ w art. 20:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Podstawę do wszczęcia postępowania stanowi wniosek o ukaranie złożony na piśmie przez Policję, straż gminną (miejską), organ administracji rządowej lub samorządowej, instytucję państwową, samorządową lub społeczną, przez pokrzywdzonego albo przez inny podmiot, chyba że ustawa upoważnia do złożenia wniosku jedynie podmiot określony.”

b) w § 2 w pkt 1 i 3 skreśla się wyrazy „132”;

13/ w art. 21:

- a) w § 1 skreśla się wyrazy „pochodzący od osoby fizycznej”,
- b) w § 2 wyrazy „pochodzący od oskarżyciela publicznego, instytucji państwowej lub społecznej, powinien w miarę możliwości” zastępuje się wyrazami „składany przez Policję albo przez organy administracji rządowej lub samorządowej oraz straż gminną (miejską) powinien”
- c) w § 3 skreśla się wyraz „132” i wyrazy „oraz dane o karalności z Centralnego Rejestru Skazanych”;

14/ art. 23 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 23. § 1. Jeżeli dane zawarte we wniosku o ukaranie dają podstawę do wszczęcia postępowania, przewodniczący kolegium kieruje sprawę na rozprawę lub do postępowania nakazowego albo przekazuje sprawę sądowi rejonowemu.
- § 2. Przewodniczący kolegium przekazuje sprawę sądowi, jeżeli w oparciu o materiał dowodowy dołączony do wniosku o ukaranie uzna, że zachodzi potrzeba orzeczenia kary aresztu lub orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów na okres powyżej roku. Postanowienie o przekazaniu powinno zawierać uzasadnienie.
- § 3. Jeżeli wniosek o ukaranie obejmuje kilka czynów tej samej osoby, a potrzeba przekazania sprawy sądowi wiąże się jedynie z niektórymi czynami, przekazaniu podlega cała sprawa.
- § 4. W razie zwrotu przez sąd przekazanej sprawy, przewodniczący kolegium niezwłocznie wyznacza rozprawę. Ponowne przekazanie sprawy sądowi jest niedopuszczalne.
- § 5. Sprawy o wykroczenia pozostające ze sobą w ścisłym związku i popełnione przez kilku obwinionych kolegium rozpoznaje łącznie, chyba że odrębne ich rozpoznanie przyczyni się do przyspieszenia lub uproszczenia postępowania.
- § 6. Jeżeli przeciwko temu samemu obwinionemu wniesiono kilka wniosków o ukaranie za kilka wykroczeń, przewodniczący kolegium zarządza łączne ich

rozpoznanie, chyba że rozpoznanie odrębne może przyspieszyć lub uprościć postępowanie.

§ 7. Cofnięcie wniosku o ukaranie po wszczęciu postępowania nie wiąże kolegium.”;

15/ w art. 25 w pkt 2 wyrazy „art. 40” zastępuje się wyrazami „art. 41 § 1”;

16/ w art. 26:

a) w § 2 skreśla się kropkę i dodaje wyrazy „oraz pokrzywdzonemu; osobom tym przysługuje zażalenie.”;

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. W razie stwierdzenia po wszczęciu postępowania okoliczności wyłączających orzekanie, kolegium wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, a jeżeli rozpoczęto już postępowanie dowodowe - orzeczenie o umorzeniu. Jeżeli jednak po rozpoczęciu postępowania dowodowego stwierdzono okoliczność wskazaną w art. 10 § 1 pkt 1, kolegium wydaje orzeczenie o uniewinnieniu.”;

c) dodaje się § 4 i 5 w brzmieniu:

„§ 4. Postanowienie, o którym mowa w § 3, jeżeli wydano je przed rozprawą, doręcza się obwinionemu, pokrzywdzonemu oraz podmiotowi, który złożył wniosek o ukaranie. W innych wypadkach postanowienie doręcza się oskarżycielowi publicznemu, obwinionemu i pokrzywdzonemu, chyba że wydano je na rozprawie.

§ 5. Osobom wskazanym w § 4 przysługuje zażalenie”;

17/ w art. 40 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Na postanowienia określone w § 2 i 3 osobie, u której dokonano przeszukania, przysługuje zażalenie do prokuratora nadrzędnego. Osobie tej przysługuje także zażalenie do prokuratora na sposób przeprowadzenia czynności przeszukania.”;

18/ w art. 42 w §3 wyrazy „138 § 2 - 5” zastępuje się wyrazami „138a”;

19/ w art. 43 w § 2 wyrazy „organu administracji finansowej przydzielnicy właściwej rady narodowej” zastępuje się wyrazami „sądu, w okręgu którego działa kolegium właściwe do rozpoznania sprawy”;

20/ w art. 44 w § 3 wyrazy „w celu udzielenia informacji o dotychczasowym zachowaniu się i osobie obwinionego, albo też mogą zwrócić się do nich o udzielenie takich informacji na piśmie” zastępuje się wyrazami „jeżeli zachodzi potrzeba ochrony interesu społecznego albo indywidualnego objętego ich zadaniami statutowymi.”;

21/ w art. 46 w § 2 skreśla się wyrazy „pierwszej instancji”;

22/ po art. 55 dodaje się art. 55a w brzmieniu:

„**Art. 55a. § 1.** Jeżeli kolegium uzna, że zachodzi potrzeba orzeczenia kary aresztu lub orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów na okres przekraczający rok, wydaje postanowienie o przekazaniu sprawy sądowi. Postanowienie to powinno zawierać uzasadnienie. O możliwości przekazania sprawy sądowi uprzedza się obecne na rozprawie strony.

§ 2. W razie przekazania sądowi sprawy jednego z obwinionych, kolegium orzeka w sprawie pozostałych obwinionych, z uwzględnieniem art. 23 § 5.

§ 3. W wypadkach określonych w art. 23 § 3 i 6 w razie potrzeby przekazania sprawy sądowi w związku z niektórymi tylko z zarzucanych czynów, przekazaniu podlega sprawa z wyjątkiem jej części dotyczącej czynów, co do których kolegium umarza postępowanie.”;

23/ art. 58 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 58.** Skład orzekający wydaje orzeczenie o ukaraniu, odstąpieniu od wymierzenia kary, uniewinnieniu albo o umorzeniu postępowania.”;

24/ w art. 59 w § 1 skreśla się pkt 9;

25/ w art. 60 skreśla się wyraz „postanowienie”, a wyrazy „art. 59 § 1 pkt 1-4 i 7-9” zastępuje się wyrazami „art. 59 § 1 pkt 1-4, 7 i 8”;

26/ art. 61 otrzymuje brzmienie:

„Art. 61. § 1. Rozstrzygnięcia wydane w wyniku rozprawy ogłasza się niezwłocznie po zakończeniu narady.

§ 2. Po ogłoszeniu orzeczenia przewodniczący składu orzekającego podaje ustnie najważniejsze powody rozstrzygnięcia i poucza strony o prawie złożenia w terminie 7 dni wniosku o doręczenie orzeczenia wraz z uzasadnieniem. Uzasadnienie powinno być sporządzone w ciągu 7 dni od daty złożenia takiego wniosku. W razie niemożności sporządzenia uzasadnienia w terminie przewodniczący kolegium może przedłużyć ten termin na czas oznaczony.

§ 3. Orzeczenie wydane zaocznie doręcza się niezwłocznie wraz z uzasadnieniem obwinionemu i jego obrońcy.

§ 4. Jeżeli obwiniony po złożeniu wyjaśnień samowolnie opuścił miejsce rozprawy przed jej zakończeniem albo bez usprawiedliwienia nie stawił się na kolejny termin rozprawy odroczonej, mimo że był poinformowany o tym terminie, wydane pod jego nieobecność orzeczenie nie uważa się za zaoczne.

§ 5. Jeżeli w rozstrzygnięciu nie postanowiono o zaliczeniu na poczet środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów okresu zatrzymania dokumentu stwierdzającego uprawnienie do ich prowadzenia albo odnośnie kosztów postępowania lub dowodów rzeczowych, kolegium orzeka o tym postanowieniem na posiedzeniu. Nie można jednak w tym trybie orzec przepadku przedmiotów.

§ 6. Na postanowienie, o którym mowa w § 5, przysługuje zażalenie.”;

27/ w art. 62 wyraz „a” skreśla się, po wyrazie „rozprawy” kropkę skreśla się i dodaje wyrazy „a ważny interes uczestnika postępowania temu się nie sprzeciwia.”;

28/ w art. 63 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Na postanowienie o ukaraniu karą porządkową ukarancemu przysługuje zażalenie do składu orzekającego, a w razie składu jednoosobowego - do przewodniczącego kolegium, o czym ukaranego należy pouczyć. Zażalenie wnosi się ustnie do protokołu rozprawy. W wyniku rozpoznania zażalenia postanowienie uchyla się, zmienia albo utrzymuje w mocy.”;

29/ art. 64 otrzymuje brzmienie:

„Art. 64. § 1. W sprawach, w których nie zachodzi potrzeba wymierzenia kary innej niż grzywna nie wyższa od 1.250 złotych, kolegium może orzekać tę karę w drodze nakazu karnego.

§ 2. Orzekanie w postępowaniu nakazowym może nastąpić wyłącznie na podstawie wniosku o ukaranie złożonego przez Policję, organ lub instytucję, o których mowa w art. 20 § 1, sporządzonego w wyniku ustaleń popartych wiarygodnymi dowodami, jeżeli z dowodów tych wynika, że okoliczności tego czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości.

§ 3. Nie orzeka się kary w drodze nakazu karnego, jeżeli w myśl przepisu ustawy należy orzec także środek karny.”;

30/ art. 65 otrzymuje brzmienie:

„Art. 65. § 1. Do nakazu karnego stosuje się odpowiednio art. 59 § 1. Nakaz karny uzasadnia się z urzędu.

§ 2. Nakaz karny doręcza się obwinionemu, pokrzywdzonemu wskazanemu we wniosku o ukaranie oraz temu, kto złożył wniosek o ukaranie. W razie niemożności doręczenia nakazu obwinionemu lub pokrzywdzonemu w ciągu 3 miesięcy, kolegium może postanowieniem wydanym na posiedzeniu uznać nakaz za bezskuteczny; sprawa podlega wówczas rozpoznaniu w postępowaniu zwyczajnym.

§ 3. Podmiotom, o których mowa w § 2, przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu do kolegium, które wydało nakaz karny, w terminie 7 dni od jego doręczenia. W razie wniesienia sprzeciwu nakaz karny traci moc, a przewodniczący

kolegium wyznacza rozprawę. Kolegium rozpoznając sprawę w wyniku wniesienia sprzeciwu nie jest związane treścią nakazu karnego, z tym że nie może orzec kary surowszej niż określona w art. 64 § 1, jeżeli sprzeciw złożył wyłącznie obwiniony lub jego obrońca.

§ 4. Przewodniczący kolegium odmawia przyjęcia sprzeciwu, jeżeli wniesiony został po terminie lub przez osobę nieuprawnioną. Na postanowienie o odmowie przyjęcia sprzeciwu przysługuje zażalenie.

§ 5. Sprzeciw może być cofnięty do czasu rozpoczęcia postępowania dowodowego na rozprawie. W razie cofnięcia sprzeciwu nakaz karny staje się prawomocny.

§ 6. Nakaz karny, od którego nie wniesiono sprzeciwu lub sprzeciw cofnięto, podlega wykonaniu jak prawomocne orzeczenie o ukaraniu.”;

31/ w art. 66:

- a) w § 2 po wyrazach „obowiązany jest” dodaje się wyrazy „określić zarzucane wykroczenie i”;
- b) w § 3 wyrazy „Spraw Wewnętrznych” zastępuje się wyrazami „Spraw Wewnętrznych i Administracji”;

32/ po art. 66 dodaje się art. 66a w brzmieniu:

„Art. 66a. § 1. W drodze mandatu karnego nie nakłada się grzywny:

- 1) za wykroczenie, za które należałoby orzec środek karny,
- 2) gdy sprawca dopuścił się wykroczenia o charakterze chuligańskim.

§ 2. W postępowaniu mandatowym nakłada się grzywny w drodze mandatu karnego:

- 1) kredytowanego wydawanego ukaranemu za pokwitowaniem odbioru,
- 2) gotówkowego wydawanego ukaranemu po uiszczeniu grzywny bezpośrednio funkcjonariuszowi, który ją nałożył.

§ 3. Mandatem karnym kredytowanym można również nałożyć grzywnę zaocznie, w razie stwierdzenia pod nieobecność sprawcy - naocznie lub za pomocą urządzenia pomiarowo-kontrolnego - popełnienia wykroczenia, gdy nie zachodzi wątpliwość co do osoby sprawcy.

§ 4. Mandat karny staje się prawomocny z chwilą uiszczenia grzywny bezpośrednio funkcjonariuszowi, który ją nałożył, lub z chwilą pokwitowania odbioru mandatu karnego kredytowanego przez ukaranego, a jeżeli grzywna została nałożona pod nieobecność sprawcy - z chwilą uiszczenia grzywny we wskazanym terminie.”;

33/ w art. 67:

a) w § 1 i 2 wyrazy „Spraw Wewnętrznych” zastępuje się wyrazami „Spraw Wewnętrznych i Administracji”,

b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. W rozporządzeniach, o których mowa w § 1 i 2, mogą być określone również zróżnicowane wysokości mandatów karnych za poszczególne rodzaje wykroczeń w zależności od stopnia społecznej szkodliwości czynu i rodzaju naruszonego dobra - w granicach kary grzywny określonych w art. 66 § 1”;

34/ po art. 67 dodaje się art. 67a w brzmieniu:

„Art. 67a. § 1. Prawomocny mandat karny podlega uchyleniu, jeżeli grzywnę nałożono za czyn nie będący wykroczeniem. Uchylene następuje na wniosek ukaranego lub z urzędu.

§ 2. Uprawnionym do uchylenia prawomocnego mandatu karnego jest kolegium, na którego obszarze działania grzywna została nałożona. Kolegium orzeka na posiedzeniu jednoosobowo. Przed wydaniem postanowienia można zarządzić przeprowadzenie czynności w celu sprawdzenia podstaw do uchylenia mandatu karnego.

§ 3. Uchylając mandat karny nakazuje się podmiotowi, na rachunek którego pobrano grzywnę, zwrot uiszczonej grzywny.”;

35/ art. 68 otrzymuje brzmienie:

„Art. 68. § 1. Szczegółowe zasady i sposób nakładania grzywny w drodze mandatu karnego oraz uiszczania tak nałożonych grzywien i tryb postępowania w przedmiocie uchylecia prawomocnego mandatu określi w drodze rozporządzenia, Rada Ministrów.

§ 2. Ściąganie grzywny nałożonej w drodze mandatu karnego następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.”;

36/ w art. 69 skreśla się wyrazy „pierwszej instancji”;

37/ art. 70 otrzymuje brzmienie:

„Art. 70. § 1. Postępowanie przyspieszone stosuje się do osób nie mających stałego miejsca zamieszkania lub miejsca stałego pobytu, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że rozpoznanie sprawy w postępowaniu zwyczajnym będzie niemożliwe lub znacznie utrudnione.

§ 2. Postępowanie przyspieszone można zastosować również do osób przebywających jedynie czasowo na terenie Państwa Polskiego, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że rozpoznanie sprawy w postępowaniu zwyczajnym będzie niemożliwe lub znacznie utrudnione.

§ 3. Postępowanie przyspieszone stosuje się także wobec sprawców wykroczeń przeciwko mieniu i urządzeniom użytku publicznego, określonych w art. 124 i 143 Kodeksu wykroczeń, oraz przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu, określonych w art. 50, 51 i 52a Kodeksu wykroczeń, popełnionych w związku z imprezami masowymi, określonymi w przepisach o bezpieczeństwie imprez masowych.

§ 4. Postępowanie przyspieszone stosuje się ponadto, gdy ustawa tak przewiduje.”;

38/ art. 71 otrzymuje brzmienie:

„Art. 71. W wypadkach wskazanych w art. 70 w postępowaniu przyspieszonym orzeka się tylko wówczas, gdy sprawca wykroczenia został ujęty na gorącym uczynku lub bezpośrednio potem i niezwłocznie doprowadzony na rozprawę.”;

39/ w art. 72:

a) w § 1 skreśla się wyrazy „pierwszej instancji”,

b) dodaje się § 2 i 3 w brzmieniu:

„§ 2. Z ujęcia sporządza się protokół, w którym podaje się czas i powód ujęcia oraz złożone przez ujętego oświadczenia. Na żądanie ujętego zawiadamia się o tym osobę przez niego wskazaną.

§ 3. Policja może zwolnić ujętego i odstąpić od przymusowego doprowadzenia go do kolegium, zatrzymując mu paszport lub inny dokument uprawniający do przekroczenia granicy, który przekazuje się wraz z wnioskiem o ukaranie do kolegium. Zwrotu dokumentu dokonuje kolegium, nie później niż po wydaniu orzeczenia”;

c) dotychczasowy § 2 oznacza się jako § 4;

40/ w art. 73 skreśla się pkt 5;

41/ art. 74 otrzymuje brzmienie:

„Art. 74. § 1. W postępowaniu przyspieszonym przewodniczący składu orzekającego zobowiązuje obwinionego do pozostania do dyspozycji kolegium aż do zakończenia rozprawy pod rygorem wydania orzeczenia pod jego nicobecnosc; tak wydanego orzeczenia nie uważa się za zaoczne.

§ 2. W razie odroczenia rozprawy sprawę rozpoznaje się w postępowaniu zwyczajnym.

§ 3. O zastosowaniu postępowania przyspieszonego oraz o zmianie tego trybu na postępowanie zwyczajne należy uprzedzić obwinionego w każdym stadium postępowania.

§ 4. Orzeczenie wydane w postępowaniu przyspieszonym powinno zawierać uzasadnienie, które odczytuje się przy ogłaszaniu orzeczenia. Art. 18b § 2 i art. 61 § 2 nie stosuje się.”;

42/ dział VII otrzymuje brzmienie:

„DZIAŁ VII.

Postępowanie w sprawach o wykroczenia związane z wykonywaniem pracy zarobkowej

Art. 75. § 1. W sprawach o wykroczenia przeciwko prawom pracownika określone w Kodeksie pracy, a także w sprawach o inne wykroczenia związane ze stosunkiem pracy, jeżeli ustawa tak stanowi, orzeka się na podstawie wniosku złożonego przez inspektora pracy. Art. 21 § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 2. W postępowaniu przed kolegium w sprawach wskazanych w § 1 oskarżycielem publicznym jest okręgowy inspektor pracy.

Art. 76. W celu ustalenia, czy istnieją podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie oraz zebrania danych niezbędnych do sporządzenia takiego wniosku, inspektor pracy może przeprowadzić czynności, o których mowa w art. 19.

Art. 76a. W sprawach, o których mowa w art. 75 § 1, inspektor pracy może także, po przeprowadzeniu czynności wskazanych w art. 76, nałożyć grzywnę w drodze mandatu karnego, jeżeli uważa, że kara ta będzie wystarczająca. Przepisy działu V stosuje się odpowiednio.”;

43/ dział VIII otrzymuje brzmienie:

„DZIAŁ VIII.

Środki odwoławcze

Rozdział 11

Przepisy ogólne

Art. 77. § 1. Środkami odwoławczymi są odwołanie i zażalenie.

§ 2. Od orzeczenia kolegium służy oskarżycielowi publicznemu, obwinionemu i pokrzywdzonemu odwołanie.

§ 3. Zażalenie przysługuje osobom określonym w § 2, a gdy ustawa tak stanowi, także innym osobom - na postanowienia, zarządzenia i inne czynności w wypadkach wskazanych w ustawie.

Art. 78. § 1. Wnoszący środek odwoławczy może skarżyć jedynie rozstrzygnięcia i inne czynności naruszające jego prawa lub szkodzące jego interesom. Oskarżyciel publiczny może wnosić środek odwoławczy także na korzyść obwinionego.

§ 2. W środku odwoławczym należy podać czego domaga się skarżący. Jeżeli środek pochodzi od oskarżyciela publicznego lub obrońcy będącego adwokatem powinien zawierać także zarzuty stawiane rozstrzygnięciu. Z treści środka winno wynikać, czy jest wnoszony na korzyść czy na niekorzyść obwinionego.

Art. 79. § 1. Organem rozpatrującym środki odwoławcze jest sąd rejonowy, przy którym działa kolegium, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 2. Środki odwoławcze wnosi się za pośrednictwem organu, który wydał zaskarżone rozstrzygnięcie lub dokonał zaskarżonej czynności, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 3. Organ, o którym mowa w § 2, po otrzymaniu środka odwoławczego:

- 1) odmawia jego przyjęcia, jeżeli środek został wniesiony po terminie albo przez osobę nieuprawnioną lub jest niedopuszczalny z mocy ustawy, albo
- 2) przekazuje niezwłocznie środek wraz z aktami sprawy organowi odwoławczemu do rozpoznania.

§ 4. Czynności, o których mowa w § 3, w kolegium wykonuje przewodniczący kolegium.

§ 5. Na postanowienie odmawiające przyjęcia środka odwoławczego przysługuje wnoszącemu ten środek zażalenie do organu właściwego do rozpoznania tego środka.

Art. 80. § 1. Środek odwoławczy można cofnąć. Środka wniesionego na korzyść obwinionego nie można jednak cofnąć bez jego zgody.

§ 2. Obwiniony może cofnąć wniesiony na jego korzyść środek odwoławczy, chyba że wniósł go oskarżyciel publiczny.

§ 3. Cofnięty środek odwoławczy pozostawia się bez rozpoznania. W razie cofnięcia środka po przekazaniu sprawy do organu odwoławczego, powiadamia się ten organ.

§ 4. Rozstrzygnięcia nie zaskarżone lub co do których środek odwoławczy cofnięto, stają się prawomocne.

Rozdział 12

Odwołanie

Art. 81. Odwołanie wnosi się na piśmie w terminie 7 dni od daty otrzymania odpisu orzeczenia wraz z uzasadnieniem, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 82. Wniesienie odwołania przed upływem terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie orzeczenia wywołuje skutki wskazane w art. 18b § 2 i podlega rozpoznaniu; może ono być uzupełnione w terminie wskazanym w art. 81.

Art. 83. Odwołanie rozpoznaje sąd na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego.

Rozdział 13

Ponowne rozpoznawanie sprawy w kolegium po uchyleniu orzeczenia

Art. 84. § 1. Kolegium, któremu przekazano sprawę do ponownego rozpoznania po uchyleniu orzeczenia, orzeka w granicach, w jakich nastąpiło przekazanie.

§ 2. Kolegium, o którym mowa w § 1, może w zakresie dowodów, które nie miały wpływu na uchylenie orzeczenia, poprzestać na ich ujawnieniu.

Art. 85. Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy zapatrywania prawne i wskazania sądu są wiążące dla kolegium, któremu sprawę przekazano.

Art. 86. Kolegium, któremu przekazano sprawę do ponownego rozpoznania, może wydać orzeczenie surowsze niż uchylone tylko wtedy, gdy orzeczenie to było zaskarżone na niekorzyść obwinionego.

Rozdział 14

Zażalenie

Art. 87. Zażalenie wnosi się na piśmie lub ustnie do protokołu w terminie 7 dni od daty ogłoszenia rozstrzygnięcia, a gdy podlega ono doręczeniu, od daty doręczenia lub od daty dokonania zaskarżonej czynności, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 88. Zażalenie nie wstrzymuje wykonania zaskarżonego rozstrzygnięcia lub czynności, chyba że organ, o którym mowa w art. 79 § 2, lub organ odwoławczy postanowi inaczej.

Art. 89. § 1. Organ, na którego rozstrzygnięcie złożono zażalenie, może je uwzględnić bez przekazywania sprawy do organu odwoławczego, jeżeli orzeka w tym samym składzie.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do zażaleń na postanowienia kończące postępowanie.

Art. 90. W zakresie nie unormowanym w niniejszym rozdziale organ odwoławczy rozpatrujący zażalenie stosuje przy jego rozpoznawaniu odpowiednio przepisy dotyczące zażalenia zawarte w Kodeksie postępowania karnego.

Art. 91. W razie uchylecia rozstrzygnięcia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania organ, którego rozstrzygnięcie uchylono, postępuje przy rozstrzyganiu danej kwestii stosownie do zaleceń i wskazówek organu odwoławczego.

Art. 92. W razie uchylecia postanowienia o umorzeniu postępowania, przewodniczący kolegium wyznacza rozprawę, a kolegium może ukarać obwinionego jedynie wówczas, gdy zażalenie było wniesione na jego nickorzyć.”;

44/ w art. 93:

a) skreśla się oznaczenie „§ 1”,

b) skreśla się przepis § 2;

45/ art. 94 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 94. § 1.** Organem właściwym do wykonywania rozstrzygnięć kolegiów jest sąd rejonowy, w którego okręgu zapadło rozstrzygnięcie.

§ 2. Sąd wskazany w § 1 może przekazać wykonanie rozstrzygnięcia innemu sądowi rejonowemu, jeżeli zapadło ono wobec osoby zamieszkałej

i przebywającej w okręgu tamtego sądu; nie dotyczy to mieszkańców miast, w których działa kilka sądów rejonowych.”;

46/ art. 95 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 95.** Przy wykonywaniu rozstrzygnięć kolegiów sąd stosuje odpowiednio przepisy Kodeksu karnego wykonawczego. Przy wykonywaniu kary aresztu stosuje się odpowiednio przepisy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności.”;

47/ art. 96 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 96.** Prawo do ściągnięcia orzeczonych kosztów postępowania przedawnia się z upływem 3 lat od daty uprawomocnienia się rozstrzygnięcia.”;

48/ art. 97-103 oraz art. 105-107 i 109 skreśla się;

49/ w dziale X skreśla się wyrazy „Rozdział 15. Nadzór zwierzchni i bezpośredni” ;

50/ art. 110 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 110. § 1.** Nadzór zwierzchni nad administracyjną działalnością kolegiów sprawuje Minister Sprawiedliwości.

§ 2. Nadzór bezpośredni nad administracyjną działalnością kolegiów sprawują prezesi sądów rejonowych.

§ 3. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, tryb wykonywania nadzoru, o którym mowa w § 1 i 2.

§ 4. Nadzór zwierzchni nad postępowaniem mandatowym w sprawach o wykroczenia poddane orzecznictwu kolegiów sprawuje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.”;

51/ wyrazy „Rozdział 16” zastępuje się wyrazami „Dział Xa”;

52/ art. 112 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 112.** Prawomocne orzeczenia kolegium oraz prawomocne postanowienia o umorzeniu postępowania, jeżeli uprawomocniły się bez zaskarżenia do sądu, a także prawomocne nakazy karne mogą być uchylone w razie rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia.”;

53/ art. 113 skreśla się;

54/ art. 114 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 114.** Organem właściwym do uchylenia prawomocnych rozstrzygnięć jest sąd wojewódzki, w którego okręgu działania zapadło rozstrzygnięcie podlegające uchyleniu.”;

55/ art. 115 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 115.** Sąd wojewódzki orzeka w przedmiocie uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia w trybie określonym w przepisach Kodeksu postępowania karnego z uwzględnieniem poniższych przepisów.”;

56/ art. 116 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 116. § 1.** Wniosek o uchylenie prawomocnego rozstrzygnięcia może złożyć oskarżyciel publiczny, obwiniony, pokrzywdzony, prokurator, prezes sądu rejonowego lub wojewódzkiego, w którego okręgu zapadło rozstrzygnięcie, oraz Rzecznik Praw Obywatelskich.

§ 2. We wniosku należy wykazać, na czym polega uchybienie i jego wpływ na treść rozstrzygnięcia.

§ 3. Wniosek pochodzący od obwinionego lub pokrzywdzonego powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata. Wniosek składa się w kolegium, które wydało rozstrzygnięcie, dołączając do niego dowód uiszczenia opłaty. Wysokość opłaty określi, w drodze rozporządzenia, Minister Sprawiedliwości. Opłata ulega zwrotowi w razie uwzględnienia wniosku.

§ 4. Przewodniczący kolegium przekazuje wniosek wraz z aktami sprawy sądowi wskazanemu w art. 114, a gdy wniosek nie spełnia wymogów określonych w § 2 i 3, odmawia jego przyjęcia. Na postanowienie o odmowie przyjęcia wniosku przysługuje zażalenie do sądu wojewódzkiego.

§ 5. Podmioty inne niż wskazane w § 3, uprawnione do występowania o uchylenie prawomocnego rozstrzygnięcia kolegium, mogą występować z wnioskiem bezpośrednio do właściwego sądu wojewódzkiego; od wniosku takiego nie uiszcza się opłaty. W takim wypadku przewodniczący kolegium przekazuje akta sprawy, której wniosek dotyczy, sądowi na jego żądanie.”;

57/ art. 117 otrzymuje brzmienie:

„Art. 117. W razie uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, kolegium stosuje odpowiednio przepisy art. 84-86 albo art. 91 i 92. Ponowne rozpoznanie sprawy nie może nastąpić w postępowaniu nakazowym.”;

58/ po art. 117 dodaje się art. 117a w brzmieniu:

„Art. 117a. Przepisy art. 114, 115, 116 § 1 i 5 zdanie drugie oraz art. 117 stosuje się odpowiednio do stwierdzania nieważności orzeczenia, postanowienia lub nakazu w sytuacjach określonych w art. 18c; wniosek o stwierdzenie nieważności składa się w sądzie, o którym mowa w art. 114.”;

59/ art. 118 otrzymuje brzmienie:

„Art. 118. Prokurator Generalny i podlegli mu prokuratorzy, w postępowaniu unormowanym niniejszym kodeksem, mogą:

- 1/ występować w każdej sprawie z wnioskiem o ukaranie,
- 2/ brać udział w postępowaniu w charakterze oskarżyciela publicznego; w takich wypadkach udział prokuratora wyłącza udział innego oskarżyciela,
- 3/ składać środki odwoławcze zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść obwinionego,

4/ występować z wnioskiem o uchylenie prawomocnego rozstrzygnięcia oraz o stwierdzenie nieważności.”;

60/ w art. 128 § 1 wyrazy „prezydium właściwej rady narodowej” zastępuje się wyrazami „urządzie właściwej gminy”;

61/ po art. 128 dodaje się art. 128a w brzmieniu:

„Art. 128a. § 1. W wypadkach nie cierpiących zwłoki można wzywać osoby telegraficznie, telefonicznie lub w inny sposób, stosownie do okoliczności, pozostawiając w aktach odpis nadanego komunikatu z podpisem osoby wysyłającej.

§ 2. Obwiniony lub pokrzywdzony przebywający za granicą ma obowiązek, w toku przesłuchania, wskazania adresu dla doręczeń w kraju o czym należy go pouczyć; w razie nie uczynienia tego, pismo wysłane pod ostatnio znanym adresem w kraju lub jeżeli adresu tego nie ma, załączone do akt sprawy, uważa się za doręczone.”;

62/ w art. 135 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Na postanowienie o odmowie przywrócenia terminu do złożenia środka zaskarżenia przysługuje osobie, której odmówiono przywrócenia terminu, zażalenie do organu właściwego do rozpoznania środka zaskarżenia, co do którego przywrócenia terminu żądała. Jeżeli odmówiono przywrócenia terminu do złożenia sprzeciwu od nakazu karnego, zażalenie przysługuje do sądu.”;

63/ art. 138 otrzymuje brzmienie:

„Art. 138. § 1. Policja i inne organy uprawnione do prowadzenia czynności określonych w art. 19 mogą dokonać tymczasowego zajęcia przedmiotu, jeżeli w zakresie swego działania dowiedziały się lub ujawniły wykroczenie zagrożone przypadkiem przedmiotów, a zajęcie takie jest niezbędne dla zabezpieczenia tego przypadku; z czynności zajęcia sporządza się protokół.

§ 2. Tymczasowe zajęcie upada, jeżeli w ciągu 7 dni nie zostanie wydane postanowienie o zabezpieczeniu albo rozstrzygnięcie orzekające przepadek przedmiotu. Postanowienie o zabezpieczeniu wydaje przewodniczący kolegium; doręcza się je niezwłocznie osobie, u której dokonano zajęcia. Osobie tej przysługuje zażalenie.

§ 3. Zabezpieczenie może nastąpić także na mocy postanowienia przewodniczącego kolegium po wszczęciu postępowania w sprawie o wykroczenie zagrożone przepadkiem rzeczy, jeżeli nie zastosowano tymczasowego zajęcia. Postanowienie to wymaga uzasadnienia. Wykonuje je Policja, stosując odpowiednio przepisy o przeszukaniu. Postanowienie o zabezpieczeniu doręcza się osobie, u której dokonuje się zajęcia. Osobie tej przysługuje zażalenie.”;

64/ po art. 138 dodaje się art. 138a w brzmieniu:

„Art. 138a. § 1. Organ dokonujący czynności, o których mowa w art. 138 § 1 i 3, wydaje osobie zainteresowanej pokwitowanie stwierdzające, jakie przedmioty i przez kogo oraz na jakiej podstawie zostały zajęte. Odpis tego pokwitowania dołącza się do akt, a w wypadkach, o których mowa w § 1 art. 138 - do wniosku o ukaranie.

§ 2. Zajęte przedmioty przekazuje się do depozytu sądowego, a przedmioty wartościowe - do depozytu bankowego; przepisy o zbywaniu ruchomości, które przeszły na własność Państwa na podstawie orzeczenia o przepadku przedmiotów stosuje się odpowiednio.

§ 3. Przedmioty ulegające szybkiemu zepsuciu lub takie, których przechowywanie byłoby połączone z niewspółmiernymi kosztami lub nadmiernymi trudnościami albo powodowałyby znaczne obniżenie wartości przedmiotów, organ, który dokonał ich zajęcia, przekazuje odpowiedniej jednostce handlowej, która dokonuje sprzedaży bez przetargu z zachowaniem przepisów o sprzedaży w drodze egzekucji z ruchomości. Uzyskaną ze sprzedaży kwotę pieniężną przekazuje się do depozytu sądowego na rachunek sum depozytowych do dyspozycji kolegium.

§ 4. Zabezpieczenie upada, jeżeli nie zostanie prawomocnie orzeczony przepadek przedmiotów. Przepis art. 43 stosuje się odpowiednio.”;

65/ użyte w przepisach w różnych przypadkach wyrazy „Milicja Obywatelska” zastępuje się użytym, w odpowiednim przypadku, wyrazem „Policja”.

Art. 5.

W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. - o ustroju kolegiów do spraw wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 118, z 1972 r. Nr 49, poz. 312, z 1974 r. Nr 24, poz. 142, z 1975 r. Nr 16, poz. 91, z 1982 r. Nr 45, poz. 291, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 43, poz. 251, z 1991 r. Nr 32, poz. 131 oraz z 1994 r. Nr 27, poz. 96) wprowadza się następujące zmiany:

1/ w art. 2:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kolegia działają przy sądach rejonowych. Powołuje je i znosi, w drodze rozporządzenia, Minister Sprawiedliwości.”,

b) § 2 skreśla się;

2/ w art. 6 w § 1 po wyrazie „zamieszkałych” dodaje się wyrazy „lub zatrudnionych”;

3/ w art. 9 w § 1 po wyrazach „prokuratorzy wojewódzcy,” dodaje się wyrazy „dziekani okręgowych rad adwokackich i okręgowych izb radców prawnych”;

4/ art. 17 otrzymuje brzmienie:

„Art. 17. § 1. Obsługę organizacyjno-prawną kolegium wykonuje radca kolegium do spraw wykroczeń, zwany dalej radcą kolegium.

§ 2. Radcą kolegium może być tylko osoba mająca wyższe wykształcenie prawnicze lub administracyjne. Radca kolegium jest pracownikiem sądu, przy którym działa kolegium i podlega bezpośrednio prezesowi sądu.”;

5/ po art. 17 dodaje się art. 17a w brzmieniu:

„**Art. 17a. § 1.** Czynności biurowe w sprawach poddanych orzecznictwu kolegium wykonują pracownicy sądu, tworzący sekretariat kolegium, którym kieruje radca kolegium.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia zakres czynności radcy kolegium oraz organizację i zakres działania sekretariatu kolegium.”;

6/ po art. 20 dodaje się art. 20a w brzmieniu:

„**Art. 20a.** Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia; określa po upływie jakiego czasu i z dopełnieniem jakich warunków, akta spraw o wykroczenia podlegają zniszczeniu w całości lub w części albo przekazaniu archiwom państwowym.”.

Art. 6.

1. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1974 r. Nr 24, poz. 141, z 1975 r. Nr 16, poz. 91, z 1981 r. Nr 6, poz. 23, z 1982 r. Nr 31, poz. 214, z 1985 r. Nr 20, poz. 85 i Nr 35, poz. 162, z 1986 r. Nr 42, poz. 201, z 1987 r. Nr 21, poz. 124, z 1988 r. Nr 20, poz. 134, z 1989 r. Nr 20, poz. 107 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 4, poz. 19, Nr 43, poz. 251 i Nr 55, poz. 319, z 1991 r. Nr 53, poz. 226, Nr 55, poz. 236 i 237, z 1994 r. Nr 113, poz. 547, z 1995 r. Nr 16, poz. 77, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 87, poz. 396 i Nr 147, poz. 687, z 1997 r. Nr 121, poz. 770) skreśla się rozdział II w dziale trzynastym.

2. W ustawie z dnia 6 marca 1981 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 1985 r. Nr 54, poz. 276, z 1989 r. Nr 34, poz. 178, z 1996 r. Nr 24, poz. 110 i Nr 106, poz. 496):

a) w art. 8 w ust. 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) ściganie wykroczeń przeciwko prawom pracownika przewidzianych w Kodeksie pracy, a innych wykroczeń gdy ustawa tak stanowi, oraz

udział w postępowaniu w tych sprawach przed kolegium do spraw wykroczeń i przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.”,

b) art. 22 skreśla się;

3. W ustawie z dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy (Dz. U. Nr 35, poz. 163, z 1985 r. Nr 35, poz. 162 i z 1996 r. Nr 24, poz. 110) w art. 22 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Orzekanie następuje na podstawie wniosku pochodzącego od inspektora pracy w trybie określonym w dziale VII Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.”;

4. W ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o pracy na morskich statkach handlowych (Dz. U. Nr 61, poz. 258, z 1994 r. Nr 113, poz. 547) w art. 95 dodaje się drugie zdanie w brzmieniu „Orzekanie następuje na podstawie wniosku pochodzącego od inspektora pracy w trybie określonym w dziale VII Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.”;

5. W ustawie z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335, i Nr 118, poz. 561, Nr 139, poz. 647 i Nr 147, poz. 686 oraz z 1997 r. Nr 82, poz. 518 i Nr 121, poz. 770) w art. 12ª ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, orzeka się na podstawie wniosku pochodzącego od inspektora pracy w trybie określonym w dziale VII Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.”.

Art. 7.

1. Nie wykonuje się:

- a/ kary aresztu orzeczonej za wykroczenie w części przekraczającej 30 dni,
- b/ kary ograniczenia wolności w części przekraczającej 1 miesiąc.

2. Jeżeli według nowej ustawy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo na karę pozbawienia wolności stanowi wykroczenie, orzeczona kara podlegająca wykonaniu ulega zamianie na karę aresztu w wysokości równej górnej granicy ustawowego zagrożenia za taki czyn, a jeśli ustawa nie przewiduje zań kary aresztu, na karę ograniczenia wolności lub grzywny, przyjmując 1 dzień pozbawienia wolności za równoważny grzywnie w kwocie od 10 złotych do 150 złotych i nie przekraczając górnej granicy tego rodzaju kary przewidzianej za ten czyn.

3. Jeżeli przestępstwo, o którym mowa w ust. 2, popełniono nieumyślnie, orzeczona kara pozbawienia wolności podlegająca wykonaniu nie ulega zamianie na karę aresztu, gdy nowa ustawa daje możliwość wyboru między aresztem a inną karą.

4. Jeżeli według nowej ustawy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo stanowi wykroczenie, stosuje się do tego czynu przepisy Kodeksu wykroczeń dotyczące przedawnienia wykonania kary oraz zatarcia ukarania.

Art. 8.

1. W sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w których kolegium do spraw wykroczeń, jego przewodniczący lub inspektor pracy nie wydali do dnia jej wejścia w życie niniejszej ustawy rozstrzygnięcia, stosuje się w zakresie postępowania nowe przepisy.
2. W sprawach przekazanych do sądu w trybie przepisów dotychczasowych a nie zakończonych rozstrzygnięciem sądu do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się w zakresie postępowania przepisy dotychczasowe.

3. Nierozpoznane wnioski o uchylenie prawomocnego rozstrzygnięcia rozpatruje się stosując w zakresie postępowania dotychczasowe przepisy.

Art. 9.

Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie niniejszej ustawy, zachowują moc przepisy wydane przed jej wejściem w życie, na podstawie przepisów dotychczasowych, jeżeli nie są sprzeczne z przepisami tej ustawy.

Art. 10.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 1998 r.

UZASADNIENIE

do ustawy o zmianie Kodeksu wykroczeń, Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawy o ustroju kolegiów, Kodeksu pracy i innych ustaw

1. Nowelizacja niniejsza ma na celu dostosowanie przepisów prawa o wykroczeniach do nowych kodyfikacji karnych z 6 czerwca 1997 r. Między obecnym prawem wykroczeń tak w sferze materialno-prawnej, jak i procesowej, a nowym prawem materialnym i postępowaniem karnym, które obowiązywać ma od 1 września 1998 r., istnieje poważny rozdźwięk, który bez nowelizacji przepisów kodyfikacji dotyczących prawa wykroczeń, uniemożliwi normalne funkcjonowanie organów procesowych i szybkie, zgodne z prawem, ściganie wykroczeń. Liczba takich spraw w samych tylko kolegiach sięga rocznie 500 - 600 tysięcy.

Z uwagi na wymogi Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r., która powierza wymiar sprawiedliwości jedynie sądom (art. 175 ust. 1), tylko na rzecz kolegiów d/s wykroczeń czyniąc czasowy wyjątek (art. 237 ust. 1), m. in. projekt ustawy w art. 6 znosi uprawnienia do orzekania w sprawach o wykroczenia przeciwko prawom pracownika w odniesieniu do inspekcji pracy, przekazując czyny podległe temu orzecznictwu do kolegiów, z tym jednak, że inspekcję pracy wyposaża się w uprawnienia do nakładania grzywny w drodze mandatu karnego, a jednocześnie czyni inspektora pracy oskarżycielem przed kolegium i przed sądem, gdyby sprawa ta trafiła do sądu w wyniku odwołania (nowy dział VII Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia - art. 75 - 76a Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia - w brzmieniu art. 4 projektu ustawy).

2. Przepisy art. 1 - 3 projektu ustawy dotyczą Kodeksu wykroczeń i ustaw szczególnych w ich aspekcie materialnoprawnym i mają na celu dostosowanie ich do nowego prawa karnego. Z tych też względów podaje się nową definicję wykroczenia wskazując na jego szkodliwość społeczną oraz zawinienie (art. 1 pkt 1), likwiduje pojęcie winy umyślnej i nieumyślnej, wprowadzając umyślność i nieumyślność wykroczenia oraz dostosowuje pojęcie błędu do konstrukcji prawa karnego (art. 1 pkt 2 - 4).

Z uwagi na dolne granice kary pozbawienia wolności i ograniczenia wolności w nowym Kodeksie karnym, dokonano też w projekcie ustawy modyfikacji górnych granic aresztu i ograniczenia wolności za wykroczenia, ustalając karę aresztu na 30 dni, a karę ograniczenia wolności na jeden miesiąc (art. 1 pkt 10, 11 projektu ustawy). Dostosowano też do Kodeksu karnego system reakcji na wykroczenia i w miejsce kar zasadniczych, dodatkowych i innych środków wprowadzono system obejmujący kary i środki karne (art. 18 i 28 Kodeksu wykroczeń w ujęciu art. 1 projektu ustawy). Do środków karnych włączono także nawiązkę i odszkodowanie, a wyeliminowano zakaz prowadzenia określonej działalności i podania orzeczenia do publicznej wiadomości uznając, że te sankcje, przy drobnych czynach, nie powinny mieć miejsca, jako zbyt dolegliwe (art. 28 Kodeksu wykroczeń w ujęciu art. 1 projektu ustawy).

Konsekwentnie w odniesieniu do ustaw szczególnych przyjęto w art. 3 projektu ustawy, że ilekroć inna ustawa przewiduje za wykroczenie karę dodatkową, rozumie się przez to środek karny. Utrzymano natomiast funkcjonowanie środków oddziaływania wychowawczego, modyfikując jedynie i precyzując rozwiązania w tym zakresie (nowy art. 41 Kodeksu wykroczeń w ujęciu art. 1 projektu ustawy). W systemie zastępczego wykonywania kar konsekwentnie przyjęto za Kodeksem karnym możliwość, tzw. pracy społecznie użytecznej, wyprzedzającej zastępcze pozbawienie wolności (nowy art. 25 Kodeksu wykroczeń w ujęciu art. 1 projektu ustawy). Zmodyfikowano też karę ograniczenia wolności, eliminując system kierowania do pracy w celu potrącania wynagrodzenia i wprowadzając nieodpłatną kontrolowaną pracę na cele społeczne, w ramach tej kary (nowy art. 21 w ujęciu art. 1 projektu ustawy).

Wylimitowano z poszczególnych przepisów Kodeksu wykroczeń pojęcie „społecznego niebezpieczeństwa” zastępując je „szkodliwością społeczną”. Określenie to zdefiniowano, wzorem Kodeksu karnego, w nowym brzmieniu w art. 47 Kodeksu wykroczeń (art. 1 pkt 30 projektu ustawy).

Wylimitowano też pojęcie „mienia społecznego” z przepisów części szczegółowej Kodeksu wykroczeń. W ten sposób zrównano system ochrony mienia, bez względu na odnoszące się do niego prawo własności - czyli tak, jak w prawie karnym.

Z uwagi na obniżenie granicy kary aresztu i ograniczenia wolności, dokonano też zmian w przepisach części szczególnej Kodeksu wykroczeń, które przewidywały te kary w rozmiarach wyższych niż 30 dni, w odniesieniu do kary aresztu i 1 miesiąca w odniesieniu do kary ograniczenia wolności, i podobnie uczyniono w ustawach szczególnych (art. 2 projektu ustawy). Uwzględniając możliwość wydłużania się postępowania o wykroczenia (z uwagi na przyjęte prawo odwoływania się do sądu i możliwość przekazania przez sąd sprawy ponownie do kolegium), zaproponowano dłuższy termin przedawnienia karalności wykroczeń; przyjęto, iż w razie wszczęcia postępowania przed upływem roku od popełnienia czynu, przedawnienie to wydłuża się jeszcze o jeden rok - czyli podobnie jak przy wykroczeniach skarbowych (nowy art. 45 § 4 Kodeksu wykroczeń w ujęciu art. 1 projektu ustawy).

3. Przepis art. 4 projektu ustawy dotyczy zmian w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia, które są niezbędne z uwagi na rozwiązania przyjęte w nowym Kodeksie postępowania karnego. Dotyczy to zwłaszcza rozdziału 54 tego Kodeksu (art. 508 - 516 nowego Kodeksu postępowania karnego).

Mając to na uwadze, zmodyfikowano pojęcie orzekania w sprawach o wykroczenia, przyjmując, że orzekanie należy wyłącznie do właściwości kolegium i sądu, gdy sprawa zostanie sądowi przekazana. Normuje to już nowy Kodeks postępowania karnego. Jedynie za zgodą sprawcy wykroczenia można nakładać grzywnę w drodze mandatu. Nie należy to jednak do sfery orzekania (nowy art. 2 Kodeksu karnego wykonawczego - art. 4 pkt 1 projektu ustawy). W samym postępowaniu mandatowym określono szczegółowo zasady nakładania grzywny

w drodze mandatu oraz rodzaje mandatów, dopuszczając stosowanie zróżnicowanej wysokości mandatów na podstawie rozporządzenia wykonawczego do Kodeksu. Przewidziano także możliwość uchylania prawomocnych mandatów w razie nałożenia ich za czyn nie będący wykroczeniem, (nowe art. 66, 66a, 67 i 67a Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w ujęciu art. 4 projektu ustawy). Dokonano też zmian w trybach szczególnych postępowania przed kolegiumi. I tak, w postępowaniu nakazowym prawo do wydania nakazu odebrano przewodniczącemu kolegium, jako organowi wewnątrzkolegialnemu, i przekazano je kolegium, które działało będzie (podobnie jak sąd w procesie karnym) na posiedzeniu jednoosobowo. Nakaz karny uzasadniany będzie z urzędu i tak jak w postępowaniu karnym, służyć będzie od niego sprzeciw. W jego wyniku znajdzie potrzeba wyznaczenia rozprawy (nowe art. 64 i 65 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w ujęciu art. 4 projektu ustawy). W trybie przyspieszonym wyeliminowano możliwość wprowadzenia tego trybu decyzją administracyjną, wprowadzając natomiast możliwość objęcia nim na stałe enumeratywnie wskazanych wykroczeń przeciwko mieniu, urządzeniom użytku publicznego oraz porządkowi publicznemu, gdy popełniono je w związku z imprezami masowymi. Wprowadzono przy tym, w tym trybie, obowiązek sporządzania przez Policję protokołu z ujęcia sprawcy na gorącym uczynku i możliwość zwolnienia sprawcy przed doprowadzeniem do kolegium, po odebraniu paszportu. Paszport zwracać będzie kolegium wydając orzeczenie (nowe art. 70 - 74 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w ujęciu art. 4 projektu ustawy).

Z uwagi na pozbawienie kolegium do spraw wykroczeń - przez nowy Kodeks postępowania karnego - możliwości orzekania aresztu i zakazu prowadzenia pojazdów na okres ponad 1 rok (art. 508 § 1 nowego Kodeksu postępowania karnego) wprowadzono przepisy normujące tryb i zasady przekazywania sprawy z kolegium do sądu, gdy zachodzi potrzeba orzeczenia takich właśnie kar i środków karnych (nowe art. 23 i 55a Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w ujęciu art. 4 projektu ustawy). Nowy Kodeks postępowania karnego zastąpił instytucję żądania skierowania sprawy do sądu, instytucją odwołania do sądu od orzeczenia kolegium, która funkcjonować ma obok zażalenia na postanowienia kolegium, jako środek odwoławczy (art. 510 - 514 nowego Kodeksu postępowania karnego). Spowodowało to potrzebę

dokonania zmiany całego działu VIII Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia (art. 77 - 92 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia), w którym szczegółowo określono zasady wnoszenia odwołania i zażalenia. Poszerzono przy tym uprawnienie do zażalenia się na postanowienia wydane w ramach postępowania w sprawach o wykroczenia (np. przy przeszukaniu - nowy art. 40 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia). Jednocześnie zmodyfikowano zasady uzasadniania orzeczeń kolegiów. Mają one podlegać kontroli sądowej w systemie apelacji (art. 512 § 1 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia), albowiem przyjęto, że uzasadnienie pisemne orzeczenia kolegium sporządzane będzie tylko na żądanie strony, gdy zamierza ona złożyć odwołanie, a nie jak dotąd w stosunku do każdego z wydanych orzeczeń. Uzasadnienie byłoby wówczas, tak jak uzasadnienie wyroku sądowego, doręczane stronie wraz z odpisem orzeczenia (nowy art. 61 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w ujęciu art. 4 projektu ustawy). Z urzędu będzie się jedynie uzasadniać orzeczenia, zaoczne i wydawane w trybie przyspieszonym, a także zaskarżalne postanowienia (art. 18b i 74 § 4 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w ujęciu art. 4 projektu ustawy). Wprowadzono też przepis o zasadach wydawania postanowień - wzorem nowego Kodeksu postępowania karnego (art. 18a Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w ujęciu art. 4 projektu ustawy).

Wobec potrzeby dostosowania się do norm nowego Kodeksu postępowania karnego, o uchyleniu przez sąd wojewódzki prawomocnych orzeczeń, postanowień i nakazów kolegiów (art. 515 - 517 Kodeksu postępowania karnego z 1997 r.) projektowana ustawa precyzuje podstawy i tryb wnoszenia wniosku o takie uchylenie, przyjmując, iż pełnić ono powinno rolę podobną jak kasacja w systemie procedury karnej (art. 112 - 117 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w ujęciu art. 4 projektu ustawy). Ponieważ nowy Kodeks postępowania karnego przewiduje możliwość uchylenia z urzędu orzeczenia lub nakazu, w razie zaistnienia przyczyny jego nieważności (art. 515 § 2 zd. ostatnie Kodeksu postępowania karnego z 1997 r.), a Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia w ogóle nie znał instytucji nieważności, projektowana ustawa przyjmuje, że żądanie stwierdzenia nieważności dotyczyć będzie nie tylko orzeczeń prawomocnych ale i - tak jak w procedurze karnej -

nieprawomocnych. Organem stwierdzającym nieważność będzie sąd wojewódzki, działający na podstawie przepisów nowego Kodeksu postępowania karnego (art. 18c i 117a Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w ujęciu art. 4 projektu ustawy).

Mając na uwadze konieczność zapewnienia minimalnych standardów ochrony praw osób, dokonano też zmian w odniesieniu do czynności zajęcia przedmiotu stanowiącego dowód wykroczenia lub podlegającego przepadkowi (art. 138 i 138a w ujęciu art. 4 projektu ustawy). Uwzględniając zaś potrzeby praktyki dopuszczono możliwość orzekania w kolegium w składzie jednoosobowym nie tylko w postępowaniu nakazowym i przy uchylaniu prawomocnego mandatu, ale też na rozprawie, gdy sprawa dotyczy czynu, niezagrożonego karą aresztu (art. 17 § 3 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w ujęciu art. 4 projektu ustawy). Zmniejsza to koszty funkcjonowania kolegiów, stwarzając jednocześnie szansę większej fachowości orzekania w poszczególnych sprawach. Mając z kolei na uwadze unormowanie zawarte w nowym Kodeksie karnym wykonawczym, przekazano wykonywanie orzeczeń kolegiów sądom, przy których one funkcjonują (art. 94 - 96 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w ujęciu art. 4 projektu ustawy).

4. W art. 5 projektu ustawy dokonano nielicznych zmian w ustawie o ustroju kolegiów, eliminując normy już nieaktualne, poszerzając krąg osób mogących być wybieranymi do kolegiów i precyzując rolę rady do spraw wykroczeń w kolegiach a także postępowania z aktami spraw o wykroczenia po zakończeniu postępowania.

Przepisy art. 7 - 9 projektu ustawy mają charakter norm przejściowych i dotyczą wykonywania orzeczonych wcześniej kar (art. 7 projektu ustawy), zasad prowadzenia wszczętych wcześniej spraw (art. 8 projektu ustawy) i wydawania przepisów wykonawczych (art. 9 projektu ustawy).

Uwzględniając sytuację, że nie będzie można wydać przepisów wykonawczych do projektu ustawy, w art. 9 projektu, przewidziano, że do czasu wydania tych przepisów (nowych) obowiązywać będą przepisy dotychczasowe, jeżeli nie są sprzeczne z przepisami niniejszej ustawy (nowej). Tego rodzaju przepis

przejściowy odnosić się będzie przede wszystkim do postępowania mandatowego, którego znaczy zakres określają przepisy wykonawcze.

Z uwagi na potrzebę dostosowania prawa o wykroczeniach do nowych Kodeksów - karnego, postępowania karnego i karnego wykonawczego - przewiduje się, że projektowana ustawa powinna wejść w życie równocześnie z kodyfikacją karną - od dnia 1 września 1998 r. - aby nie powstała rozbieżność pomiędzy rozwiązaniami tych Kodeksów a prawem wykroczeń (art. 10 proj. ustawy).

Nowelizacja uwzględnia też zmiany innych ustaw dokonane w latach 1990 - 1996, a rzutujące na prawo wykroczeń, dostosowując normy Kodeksów do nowych rozwiązań prawnych. Nie powoduje ona ujemnych skutków dla budżetu, nie wymaga bowiem wzrostu wydatków budżetowych ani nie skutkuje zmniejszenia dochodów budżetu Państwa.

**MINISTER - PRZEWODNICZĄCY
KOMITETU
INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**
Ryszard Czarnecki

Sekt. Min. RCz. 2660/97/DHPiST-mbm

Warszawa, 1997 -- 12-08

RM-10-120-87

Pan
Janusz Niemcewicz
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Sprawiedliwości

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie Kodeksu wykroczeń, Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawy o ustroju kolegiów do spraw wykroczeń, Kodeksu pracy i innych ustaw, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr P.I.405/237/97), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa europejskiego.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 20 stycznia 1998 r.

Cena - 1,65 + 22% VAT

